

GEANNOTEEERDE AGENDA NAVO FOREIGN MINISTER MEETING VAN 3 december 2025

Op woensdag 3 december a.s. vindt de NAVO *Foreign Ministers Meeting* (FMM) plaats in Brussel. De bijeenkomst volgt op de NAVO-top in Den Haag (24–25 juni 2025) en vormt een belangrijk tussenstation richting de NAVO-top van 7 en 8 juli 2026 in Ankara, Turkije.

De FMM bestaat uit twee werksessies: een zitting van de Noord-Atlantische Raad en een werkdiner van de NAVO-Oekraïne Raad.

Noord-Atlantische Raad

Tijdens de Noord-Atlantische Raad (NAR) spreken de 32 ministers van Buitenlandse Zaken over de belangrijkste politieke en veiligheidsvraagstukken waar het bondgenootschap momenteel voor staat. Hier wordt met name gesproken over Oekraïne, Rusland en China, met aanvullende aandacht voor de partners van het bondgenootschap waaronder de Indo-Pacific.

De oorlog in Oekraïne duurt voort en zal, zeker in de winterperiode, opnieuw leiden tot grote militaire en niet-militaire noden. De veiligheid van Oekraïne is onlosmakelijk verbonden met de veiligheid van het NAVO-grondgebied. Bondgenoten zullen daarom bespreken hoe de steun aan Oekraïne duurzaam kan worden voortgezet. Daarbij zal de nadruk liggen op voortgang in het *Prioritised Ukraine Requirements List (PURL)*-initiatief, waar Nederland reeds EUR 500 mln. aan heeft bijgedragen. Ook zal er aandacht zijn voor de versterking van de Oekraïense defensie-industrie en het bevorderen van de bredere Oekraïense Euro-Atlantische integratie, in het bijzonder met betrekking tot NAVO-interoperabiliteit. Nederland zal in deze sessie de urgentie van voldoende steun aan Oekraïne benadrukken, en zal het belang van gelijke lastenverdeling, hernieuwde bijdragen en gecoördineerde en voorspelbare steun onderstrepen.

Bondgenoten zullen tevens stilstaan bij de wijze waarop de NAVO de Russische dreiging verder kan tegengaan. De recente luchtruimschendingen illustreren eveneens een toegenomen Russische risicobereidheid richting het NAVO-grondgebied. Nederland zal steun uitspreken voor de NAVO-respons op deze luchtruimschendingen, en het belang onderstrepen van het verder versterken van de collectieve verdediging en het vergroten van de collectieve druk op Rusland, waaronder het aanpakken van de schaduwvloot, naast het voortzetten van de steun aan Oekraïne. Hierbij is complementariteit met het werk in EU-verband van belang, onder meer op het twintigste sanctiepakket en aanvullende maatregelen op basis van de bevroren Russische Centrale Banktegoeden.

De ministers zullen met elkaar spreken over de opvolging van de historische besluiten genomen tijdens de Top in Den Haag. De afspraak dat bondgenoten zich committeren aan 5% defensie-uitgaven in 2035 is een belangrijke versterking van de afschrikking en verdediging van het bondgenootschap. Tijdens de komende Top in Ankara zal rekenschap worden gegeven van de voortgang van implementatie onder bondgenoten. Nederland zal daarom het belang onderstrepen dat bondgenoten de afspraken van Den Haag nu concreet nakomen door de defensie-uitgaven voortvarend te verhogen, en om te zetten in concrete plannen om de krijgsmachten significant te versterken en invulling te geven aan NAVO-plannen en -vereisten.

De bondgenoten zullen spreken over het jaarlijkse ministeriële rapport over China, waarin wordt gewezen op de groeiende uitdaging die China vormt voor het NAVO-bondgenootschap. In het rapport wordt gewezen op China's rol als *decisive enabler* van de Russische agressieoorlog in Oekraïne.

Daarnaast bespreken de bondgenoten de samenwerking met NAVO-partners, waaronder die in de Indo-Pacific. Nederland is voorstander van deelname van deze partners aan ministeriële NAVO-bijeenkomsten en zal benadrukken dat praktische uitwisseling op het gebied van veiligheidsuitdagingen verder moet worden bevorderd. Verdergaande samenwerking met deze partners – bijvoorbeeld op cyberveiligheid, steun aan Oekraïne, technologische innovatie en interoperabiliteit – maakt de NAVO uiteindelijk veiliger.

Voorts zullen ministers mogelijk spreken over de Westelijke Balkan. Het behoud van stabiliteit in deze regio is van groot belang en dat vergt aanhoudende waakzaamheid en betrokkenheid. Nederland levert daartoe ook

militaire bijdragen aan de NAVO-missie *Kosovo Force* (KFOR) (een *Imagery Intelligence analyst*) en de EU-geleide en door NAVO militair ondersteunde operatie EUFOR Althea in Bosnië en Herzegovina (een artikel 100-bijdrage, met onder meer een infanteriecompagnie).

Werklunch *NATO-Ukraine Council* (NUC)

Tijdens de werklunch komen de 32 NAVO-ministers samen met de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken Sybiha en EU-Hoge Vertegenwoordiger Kallas. Tijdens deze NUC zal uitgebreider stil worden gestaan bij de huidige nijpende situatie in Oekraïne en de Oekraïense noden. Daarnaast zal het *Annual National Programme* van Oekraïne worden besproken waarin wordt stilgestaan bij de voortgang die Oekraïne het afgelopen jaar heeft gemaakt t.a.v. Euro-Atlantische integratie, in het bijzonder NAVO-interoperabiliteit. In dit kader, verwelkomt Nederland de brede EU-NAVO samenwerking op gebied van de voortzetting van steun aan Oekraïne. Het kabinet acht dit cruciaal voor de effectiviteit van militaire en civiele steun.

In aanvulling op de Nederlandse inzet in de Noord-Atlantische Raad, zal Nederland tijdens de NUC verder wederom oproepen tot blijvende en gezamenlijke internationale steun aan Oekraïne. Hierbij zal Nederland in het bijzonder stilstaan bij het belang van gelijke lastenverdeling om duurzame steun mogelijk te blijven maken en bondgenoten tot actie aansporen, waaronder via het PURL-initiatief.